

Styrets årsberetning

Innledning

Helseforetakenes nasjonale luftambulansetjeneste ANS ble etablert i 2004. I 2017 ble selskapet omdannet til helseforetak med navnet Luftambulansetjenesten HF (LAT HF). LAT HF er heleid av de fire helseregionene i Norge med en 20 % andel på Helse Midt-Norge RHF, Helse Vest RHF og Helse Nord RHF, og 40 % andel på Helse Sør-Øst RHF. Foretaket skal bidra til å realisere helsetjenestens samlede målsettinger, herunder de regionale helseforetakenes "sørge for" ansvar. Foretakets primære og prioriterte oppgave er å gi befolkningen luftambulansetjenester og medisinske tjenester hele døgnet gjennom å drive den flyoperative ambulansetjenesten på vegne av de fire regionale helseforetakene.

Luftambulansetjenesten HF har kontoradresse i Bodø, Tromsø og Trondheim. Den flyoperative virksomheten utføres fra baser spredt over hele landet.

Utvikling og resultat

Luftambulansetjenesten HF er finansiert gjennom tilskudd fra de fire eierne beregnet ut fra hvor den enkelte pasient er bosatt. For 2022 utgjorde samlet tilskudd 1 362 MNOK. I tillegg har foretaket hatt refusjonsinntekter på 65,8 MNOK. Dette gjelder refusjon av kostnader prosjekt rescEU (EU-finansiert jetfly for smittetransport internt i EU), refusjon kostnader Medevac-oppdrag utland, refusjon kostnader vedrørende oppdrag grensesamarbeid ambulanshelikopter samt refusjon av kostnader for oppdrag utenlands som følge av Nordisk konvensjonsavtale og kompetansemangel i Norge. Totale driftsinntekter er med det 1 428 MNOK. Foretaket har lagt bak seg et driftsår med et driftsresultat på - 3 MNOK og et årsresultat på - 0,8 MNOK. Styret foreslår at underskudd for 2022 dekkes av egenkapital.

Likviditeten i foretaket har vært tilfredsstillende i 2022. Kontantbeholdningen er redusert fra 83,7 MNOK ved utgangen av 2021 til 79,4 MNOK ved utgangen av 2022. Av dette utgjør årets underskudd 0,8 MNOK og nye investeringer 1,5 MNOK. Resterende 2 MNOK skyldes netto endringer i kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter. Inkludert i kontantbeholdningen er 1,3 MNOK som er forskuddsbetalt refusjon fra EU.

Finansielt

Luftambulansetjenesten HF har ingen låneopptak, verken kortsiktig eller langsiktig. Foretaket har heller ikke inngått noen leasingavtaler.

Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning av fortsatt drift. Eierne har vedtatt overføringer til foretaket i henhold til budsjett for 2023.

Driften i foretaket

Følgende større saker var under arbeid ved utgangen av 2022:

- Statens Helsetilsyn gjennomførte i perioden 2020-2021 tilsyn med om befolkningen i Nord-Norge har fått og får tilfredsstillende luftambulansetjenester. Foretaket har en tiltaksliste med 26 tiltak til oppfølging av rapporten som det har vært arbeidet systematisk med gjennom 2022. Det er utarbeidet kvalitetsindikatorer som det rapporteres på i virksomhetsrapporten, det er også etablert et kvalitetsråd med medlemmer fra Babcock Scandinavian AirAmbulance AS (BSAA AS) og Luftambulansetjenesten HF (LAT HF) med månedlige møter for tettere oppfølging av tjenesten. LAT HF deltar også i Helse Nord sitt kvalitetsutvalg som har regelmessige møter hvor innsamlet styringsdata og oppdrag gjennomgås.
- Labas virksomhetsregistreringssystem har blitt noe forbedret i 2022. Prehospital elektronisk pasientjournal (P-EPJ) vil etter hvert erstatte LABAS. LAT HF deltar med representant i fora for utvikling og implementering av P-EPJ.
- Luftfartstilsynet gjennomførte revisjon ved helikopterbasen i Kirkenes og gav noen avvik. Det pågår et arbeid med å etablere midlertidig dagfasiliteter. Parallelt er det startet planarbeid for permanente basefasiliteter.
- Helikopterbasen på Ål ble fraflyttet i påvente av rehabilitering/ombygging. Midlertidig base er på Torpomoen.
- Flybasen i Tromsø skal rehabiliteres og bygges om. Arbeidet gjennomføres våren 2023.

- Helikopterbasen på Lørenskog trenger en rehabilitering av landingsplass og basefasiliteter. Det er gjennomført et forprosjekt for arbeid på landingsplassen. Endelig plan for basefasiliteter var ikke klar ved årsskiftet.
- Det pågår et arbeid for å utrede mulige fremtidige modeller for eierskap/drift og vedlikehold av luftambulansebaser.
- Anskaffelse av brystkompresjonsmaskiner, overvåkningsmonitører, varmeteppe og flybærer i ambulanser er utsatt til 2023

Følgende større saker ble ferdigstilt i 2022:

- Luftambulansedagene (LAT-dager) ble arrangert i oktober 2022.
- Prosjektet *medisinsk koordinering av ambulansfly (MKA)* ble ferdigstilt 1. mai 2022. Arbeidet med oppfølgingsprosjekt, MKA II, ledes av Helse Midt-Norge RHF.
- RescEU – beredskap for EU-oppdrag ble satt i drift 1. mars og beredskap for nasjonale oppdrag ble igangsatt 1. mai.
- Nye nettsider for LAT HF ble lansert 4. oktober. Nettstedet ble brukertestet opp mot kravene til universell utforming og nye krav om tilgjengelighetserklæring.
- Det er i løpet av 2022 levert medisinteknisk utstyr til nytt redningshelikopter i Tromsø og til EU-jet for nasjonale oppdrag.
- Forprosjekt *LAT IKT (P-EPJ)* er ferdigstilt. Implementeringen av P-EPJ følges tett videre.
- Ombygging ved ambulansflybasen i Bodø ble ferdigstilt våren 2022.

For ambulansflyene samlet ble det i 2022 flydd 9 317 timer mot et budsjett på 10 310 timer. Dette er en nedgang i produksjonen i forhold til 2021, da ambulansflyene produserte 9388 timer. Beredskapen for ambulansflytjenesten har etablert seg på et tilfredsstillende og godt nivå gjennom 2022. Innenfor leverandørs kontroll leverte Babcock Scandinavian AirAmbulance AS (BSAA AS) en beredskap på 96,3 %. Samlet beredskapsleveranse inkludert forhold som ikke er innenfor leverandørs kontroll endte på 93,18 % som bl.a. skyldes arbeids- og hviletidsbestemmelser og covid-19 relaterte årsaker.

Ambulansehelikoptertjenesten produserte i 2022 totalt 9 153, samt 232 ekstra timer i simulator mot et budsjett på 10 520 timer. Dette er en nedgang sett i forhold til 2021 da produksjonen var på 9 591 timer. Beredskapen innenfor ambulanshelikoptertjenesten har vært svært god. Norsk Luftambulans AS (NLA AS) har levert en beredskap på 99,29 % innenfor leverandørens kontroll. Når man regner inn forhold som ikke skyldes operatøren (arbeidstid) har den nasjonalt vært på 97,77 %.

Luftambulansetjenesten HF bidro gjennom året til utvikling av den medisinskfaglige tjenesten gjennom økonomisk støtte til medisinske kurs for luftambulansepersonell. I oktober arrangerte foretaket Luftambulansedagene 2022 på Værnes, med om lag 128 deltakere. Nasjonal samhandling og forankring av foretakets prosjekter sikres blant annet gjennom arbeid i nettverk som Operativt forum, Medisinsk nettverk og Lederforum ambulansfly.

Styret i Luftambulansetjenesten HF har i 2022 gjennomført åtte styremøter og behandlet 94 saker. Styret har i 2022 bestått av:

Styreleder: Dag Helge Hårstad, Sykehusapotekene i Midt-Norge HF

Nestleder: Randi Midtgård Spørck, Helse Nord RHF

Styremedlem: Panchakulasingam Kandiah, Helse Vest RHF

Styremedlem: Jan Frich, Helse Sør-Øst RHF

Styremedlem: Ann-Margrethe Mydland, Helse Sør-Øst RHF

Forsikring for styrets medlemmer og daglig leder

Foretaket har tegnet styreansvarsforsikring.

Sikrede under forsikringsavtalen er enhver fysisk person, som er tidligere, nåværende eller fremtidig medlem av styret og/eller ledelsen eller tilsvarende styreorgan i foretaket, herunder de facto medlemmer og «shadow directors», samt enhver tidligere, nåværende eller fremtidig ansatt i foretaket, som kan pådra seg et selvstendig ledelsesansvar.

Sikrede er også øvrige ansatte i foretaket som er anklaget sammen med et medlem av styret eller ledelsen i foretaket, for et krav som denne påstås å ha assistert eller medvirket til.

Forsikringen gjelder ansvar for formuesskade som pådras etter gjeldene rett i de nordiske land. Forsikringen dekker sikredes personlige erstatningsansvar for formuesskade sikrede kan ilegges på grunnlag av uaktsomhet, og er begrenset til en forsikringssum på 10 millioner kroner.

Ansatte og arbeidsmiljø

LAT HF har ved årets slutt 28 ansatte fordelt på 25,9 årsverk. Fra administrasjonen i Bodø pendler en ansatt mellom Sør- og Nord-Norge, en pendler mellom Vest- og Nord-Norge og en pendler mellom Troms og Nordland. Korttidssykefravær i 2022 utgjorde 0,8 prosent for ansatte som ikke arbeider turnus og 2 prosent for ansatte som arbeider turnus. Det har ikke forekommet arbeidsuhell eller ulykker som har medført personskader eller materielle skader. Turnover i foretaket de siste årene har bidratt til høyere belastning for personellet.

Likestilling

Foretakets styre har i 2022 bestått av to kvinner og tre menn. Ved årets slutt er åtte av 28 ansatte i foretaket kvinner, sju heltidsansatte og en i 80 prosent stilling. Begge kjønn er underlagt de samme rammebetingelsene i foretaket. Foretaket er bevisst på ikke å diskriminere i forhold til alder, kjønn, funksjonshemming eller etnisitet.

Luftambulansetjenesten HF arbeider aktivt for å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter, og hindre diskriminering. Rekruttering til foretaket skjer i noen grad fra mannsdominerte yrker. Ved rekruttering vektlegges summen av formell kompetanse, erfaring og egnethet. Kvinner og søkere med flerkulturell bakgrunn prioriteres til intervju dersom de er kvalifisert.

En analyse av lønnsforskjellene i foretaket pr. 31.12.2022 er basert på tre grupperinger:

Ledelsesnivået består av tre personer, en toppleder og to mellomledere, alle menn med individuelle arbeidsavtaler med ulike ansvarsområder og ulike krav til kompetanse.

Elleve flykoordinatorer (tre kvinner og åtte menn) som går turnus med en felles overenskomst, identiske krav til kompetanse, men ulik ansiennitet.

Øvrige ansatte består av fjorten personer (fire kvinner og åtte menn) med individuelle arbeidsavtaler, ulike krav til kompetanse, og ulik ansiennitet.

Stillingsgruppe	Antall Menn	Antall kvinner	Totalt	Gjennomsnittslønn menn	Gjennomsnittslønn kvinner
Ledergruppe					
	3	0	3		
	100 %	0 %		1 066 911	0
Flykoordinatorer					
	8	3	11		
	73 %	27 %		618 707	593 355
Rådgivere					
	9	5	14		
	64 %	36 %		826 044	812 320

Det ytre miljø

LAT HF er leietaker for lokaler til egne ansatte i Tromsø, Bodø og Trondheim. Ved samtlige steder forholder vi oss til utleiers system for energi og avfallshåndtering. I Bodø har utleier etablert sjøvarme som oppvarmingskilde. I Trondheim er oppvarming basert på fjernvarme. EE avfall fra medisinsk teknisk verksted blir fraksjonert og levert til godkjente mottak. Medisinsk teknisk verksted i Trondheim har avtale med batteriretur og gjennomfører avfallsdeklarerer selv.

LAT HF har fremleie av basene til operatørene av luftambulanse. Det varierer hvilken type energi baseeierne har basert seg på. Noen benytter fjernvarme fra forbrenningsanlegg, mens andre bruker kun strøm. Ved en del baser er det tatt i

bruk varmepumpeteknologi for oppvarming. Ved samtlige luftambulansebaser er det etablert sortering av avfall. Risikoavfall behandles i henhold til særlige krav og veiledninger (olje, batteri o.l.).

Operatørene er tilsluttet NOx-fondet og betaler bidrag i forhold til faktiske utslipp. Samtlige luftfartøy i drift er av nyere modell og med teknologi som er noe mer drivstoffeffektiv enn eldre. For å motvirke støyforurensning har operatørene optimalisert innflygingsprosedyrene ved kortest mulig operasjon i lav høyde og redusert nedkjølingstid for motorer etter landing.

LAT HF og begge operatørene av luftambulansetjenesten er sertifisert i henhold til NS-EN ISO 14001:2015 *Ledelsessystem for miljø*. LAT HF har for 2022 registrert sitt klimautslipp i rapporteringsløsningen for spesialisthelsetjenestens klimaregnskap.

Åpenhetsloven

1. juli 2022 trådte Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) i kraft. Luftambulansetjenesten HF omfattes av loven. Åpenhetsloven pålegger en rapporteringsplikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger knyttet til virkeområdet for loven. Redegjørelsen skal ferdigstilles innen 30. juni 2023 og gjøres lett tilgjengelig på virksomhetens nettsider. Redegjørelsen skal oppdateres årlig innen 30. juni. Luftambulansetjenesten HF har startet arbeidet med risikovurdering knyttet til leverandørmassen samt mulige tiltak og vil presentere dette for styret i møte 23. mars 2023.

Framtidig utvikling

Foretakets drift er fullt ut finansiert av eierne. Foretakets organisasjonsform innebærer at eierne er gjensidig ansvarlig for foretakets drift, herunder dekning av eventuelle underskudd. Fordeling av eierandel endres i 2023 til like andeler. Aktivitetsnivået i tjenesten styres i all hovedsak av det medisinske behovet og oppgavefordelingen mellom sykehusene.

En uavhengig ekspertgruppe, nedsatt av Helse- og omsorgsdepartementet i 2019, har utredet framtidig drift/organisering av den operative delen av luftambulansetjenesten. Rapport ble levert 22.mars 2021.

Oslo Economics utreder på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet økonomiske og administrative konsekvenser mv. av ulike modeller for drift av operatøransvar for luftambulansetjenesten, slik disse er beskrevet av ekspertgruppes rapport. Overlevering av endeling rapport 1. juni 2023.

Dag Helge Hårstad
Styreleder

Randi Midtgård Spørck
Nestleder

Panchakulasingam Kandiah
Styremedlem

Jan Frich
Styremedlem

Ann-Margrethe Mydland
Styremedlem

Øyvind Juell
Administrerende direktør